

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . 200 Lei
 Félévre . . . 100 Lei
 Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETME NYEK DUA:
 milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
 25 Lei.

GYERGYÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Regele Ferdinand-ut 34.
 (Sándory-ház.)

Kéziratokat esütörtök estig
 fogadunk el.

Telefon: 14.

Felélős szerkesztő: Szini Lajos.

Megjelenik vasárnap reggel.

Kiadótulajdonos: Márk István.

Egyes szám ára 4 Lei.

Élre magyarpárti vezetők!

Értesülésünk szerint Gyergyószentmiklós két éve uralkodó interimár vezetését a Jorga-kormány új prefektusa feloszlatta és megtiltotta — Jorga purifikáló intenciójára — hogy ez a volt interimár vezetés május másodikától kezdődőleg egyetlen banit kiutaljon.

Tudomást szereztünk arról is, hogy az új prefektus pénteken Gyergyószentmiklóson tartózkodott és afelől puhatolózott, hogy kikből állíthatná össze az új interimár bizottságot arra a néhány heti időre, amíg a tanácsválasztás megtörténik.

Arra kérjük a Prefektus urat, fogadja el ama véleményünket, hogy:

a Magyar Párt helyi tagozatának vezetői hivatottak arra leginkább, hogy ezt a néhány hetes interimárságot elvállalják.

Kötelességük is ez elsősorban azért, hogy fajtestvéreiknek bizonyoságot szolgáltatassanak arról: veletek vagyunk minden viszontagságok között.

Áldozatot most nem kell hoznia senkinek, csupán kötelességteljesítést vár vezetőitől a magyarság.

Ezeknek a vezetőknek most adódott a legjobb alkalom annak bebizonyítására, hogy valóban népük vezetői.

Adjon alkalmat Prefektus ur nekik arra, hogy bebizonyíthassák vezetésrehabilitációjukat.

Mert alig érkezett meg Prefektus ur tegnap Gyergyóba s kéretett magához néhány tekintélyes urat, pár óra múlva már megindult a sutogás:

— A régi interimárt, a románbarát liberálisokat ültetik nyakunkra!

Értesülésünk szerint azok az urak, akik, felkérésére, Prefektus urnál jártak, nem vállalnak semmiféle vezetői szerepet, de sőt ők maguk is kifejezetten a magyarpárti vezetőket ajánlották Prefektus ur figyelmébe.

S minthogy Jorga miniszterelnöknek egyenes követelése az, hogy politikát kizárva dolgozzék mindenki az ország talpraállításáért — s eddigi intézkedései azt bizonyítják, hogy a kisebbségek elnyomása nem célja — kérjük újból, hogy nevezze ki a város ideiglenes vezetőit a Magyar Párt itteni exponenseiből.

A béke kedvéért félre most minden faji érzékenységgel!

Élre magyarpárti vezetők, hátha valóban Ti tartjátok kezetekben népeitek sorsát?!

Meglepetések a belpolitikában.

— Mit hoz a közel jövő? —

Amint ez már köztudomású, a csütörtökre meglepetésszerűen összehívott parlamentet feloszlatták s az új választásokat a törvényes 30 napra, június elsejére kiúrták.

A feloszlátás után a pártok az estét pártköreikben töltötték s a közel jövő várható eseményeit beszélték meg.

A Magyar Párt képviselői és szenátorai is összegyűltek s megállapították, hogy már is érkeztek különböző megkeresések más pártok részéről a M. P.-hoz az új választásokkal kapcsolatban. Mindezek azonban csak tapogatózá-

sok. A helyzet végleges kialakulásáról csupán az országos M. P. intézőbizottsága és elnöki tanácsa dönthet, nem a parlamentérek.

Tudomására jutott parlamentéreknek az is, hogy

a Jorga-párt önálló listájával megy a választásokra,

sem a liberálisokkal sem más párttal nem köt választási paktumot.

Meglepődést keltett az az értesülés is, hogy Jorga rövidesen intézkedést ad ki, amely szerint

a pártok csak ünnepnap tarthatnak választói gyűléseket.

Valamennyi párt körében nagy visszatekintést szült Jorga meglepetésszerű parlamenti feloszlátása s a politikusok szerint.

ilyen eset még nem fordult elő Románia történelmében.

Kár volt ezért összezsúfolni az ország parlamentéreit, enélkül is megtörténhetett volna a feloszlátás.

Az összes pártokban nagy az elkeseredés és mindenik igen erős küzdelmet fog kifejteni a választásokon. Reméli, hogy

a parlamentben és szenátusban egyaránt az ellenzéki pártok kapják meg a többséget

s ezáltal az ország újra megoldatlan helyzet elé kerül.

A Magyar Párt parlamentérei teljes számban hazautaztak, csupán gr. Bethlen elnök és Willer főtitkár maradtak. Bukarestben a további orientációk megszerzéséért s az ügyek előkészítésére.

A bekövetkezendő választásokra személyi kombinációk nincsenek.

Ezek a megyei intézőbizottságokra és az Országos Magyar Párt központi intézőbizottságára és elnöki tanácsára tartoznak.

Előreláthatólag a jövő hét végén ül össze az intézőbizottság és elnöki tanács a jelölések megejtésére.

Tomboló lelkesedés mellett tartotta meg szavalóestjét Mécs László.

A várakozás felfokozódott lázát — amellyel Gyergyószentmiklós igazi műélvezetért rajongó közönsége Mécs László itteni első szereplését várta — nem hűtötte le előadása után a csatlódás hideg párája.

A költő — akivel egyszinten a magyar irodalom élő nagyságai közül két-három nevet említhetnénk — mint mindenütt, Gyergyószentmiklóson is óriási és őszinte sikert aratott költeményeivel.

Legteljesebb elismerésünk lobogóját első sorban a zseni remekbe-fogant költeményei előtt kell földig hajtunk, hogy az előadóművészek adózhassunk aztán csodálattal.

Mécs László a Ma költője, modern költő, akiből azonban hiányzik az ugynevezett modernnek modorossága és tartalomnélkülisége.

A Mécs költemények a mának súlyos problémáit vetítik élénk érzengésszerű szavakkal sziklából vésett formában s úgy hatnak lelkünkre, mint tikkasztó meleg után földre hulló termékenyítő eső. Mert Mécs László költeményei nemcsak felvetik a problémákat, amelyekre nekünk kell megoldást keresnünk, de adják a megoldást is, megmutatják a problémákból kivezető utat.

Az Ut, az Igazság és az Élet keresése Mécsnél nem merül ki a keresésben, de felújjong a megtalálásban, ami nála: az Istenhit. Ebben rejlik mindenik, ma élő költőt felül szárnyaló ereje, ez jelöli ki helyét irodal-

munk magaslatán, senki mással össze nem hasonlítható egyéniségében.

Ember-Messias O, aki a mindeneken — hazákon, fajokon, vallásfelekezeteken — felül-emelkedő testvér-szeretetet hirdeti s akinek lelkét minden más előtt az elnyomottak és szegények szenvedése indítja meg.

Fáklya, amely egy négybe vágott nemzet fölött lángol s mert nemzete tagjai közt legtöbb az elnyomott és szegény, hozzájuk siet legerősebb lelkeknek gyógyító balzsamával.

Fény, amely pillanatonként gyúl lángra a mának hitet és erkölcsöt vesztett éjszakájában, hogy rávilágítson a jóknak boldogságot sugárzó völgyekre; hang, amelyik messzezen-gőn dörög a Megváltó igazságát: **boldogok, akik hisznek . . . !**

Mécs László — csodálatosan egyéni varázssal előadott — költeményei, amelyeket meg-büvölten hallgattunk, csöppek csupán e robosztus, de tisztult erkölcsi felfogással kormányzott tehetség költemény-óceánjából. A harminchat éves költőnek ötödik kötete hagyta el legutóbb a sajtót s hogy milyen magasságra ível fel még e tüneményes agy lélek-utja, az ma beláthatatlan.

Köszönjük, hogy eljött közénk is. Köszönjük, hogy szenvedés éjszakánkban felgyújtotta szeretettől áradó lelkének remény-sugárzó mécsesét. Boldogok lettünk hitünkben, mit igérete adott nekünk: eljön ismét hozzánk! Isten hozza mielőbb!

(is.)

A függöny felgördültével kellemes meglepetésként hatott az izléssel diszitett színpad. A nézővel szemközt falon aranyló betűkkel irt jellege:

„Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!”

Mécs László egyik hatalmas költeményének címe ez, egyben a költő elhivatásának kifejezője is.

Vágásy Domokos tartalmas prologja után Mécs László jelent meg orkánló tapsviharban a közönség előtt s előadott költeményei után a lelkesedés lavinaszerűen nőtt. Háromszor jött a lámpák elé az est folyamán s menny és pokol között labdázott lelkünkkel, amíg költeményeit lenyűgöző előadásában elszavalta.

Az est állandó fénypontja: Mécs László szavalatai közben az Iparos Dalárda szerepelt, Bálint Ákos karnagy vezetésével, meglepő sikerrel. Derék dalosaink egyénenként is rohamosan fejlődnek s összénekük csodálatra méltóan precíz.

Dr. Nagy Endre és Vákár László hegedű-zongora duettje a zeneértőkre különös szépségével, mindannyiunkra üdítőleg hatott. Őszinte taps csendült elhangzásán.

Mécs László „Anyá kell” című költeményét élőképpben személyesítették meg Vákár Elvira rendezésében felnőttek és gyerekek. A kép összehatása színes fénynél erősebb lett volna, ám a költőnek így is igen tetszett. Láthatólag jól esett az iránta tanusított figyelem. Az élőképek szereplői voltak: Barabássy Erzsike, Csiky Alice, Jakabffy Emmi, Karácsony Margit, Lázár Iduci, Papp Sándorné, György Géza, Lázár Menyhért, Madaras István s a gyerekek: Baktay Piri, Bálint Zsóka, Chrestels öcsi, Józsa Ditta, László Tónika, Roppelt Manci, Lázár Zolti, Szini Anikó.

Az est sikeréért a szereplőkön kívül első sorban a kedves Nővéreket és a felnőtt leányok Mária kongregációja tagjait illesse az elismerés. Boldogan láttuk a nagy számban összegyűlteket az esten s alig hittünk üres széksorokhoz szoktatott szemünknek, Mécs László második gyergyói szereplésén bizonyára szűknek bizonyul majd a terem, de igen-igen hálásak vagyunk a kedves megjeleneteknek, hogy hívásunkra (akik Mécs Lászlót ismertük) ilyen sokan jöttek el első meghallgatására, akik csak most ismerték Őt meg.

Vasárnap délután a Költő és anyai nagybátyja Dobránszky Endre — aki Erdélybe elköltözött — szűkebb társasággal a Gyilkostóhoz rándult ki, ahová Biró Ferenc kereskedő ál-

dozatkész vendégszeretete invitálta uzsonára a társaságot. A kirándulás az idén első szélmentes tavaszi napon — Gyergyó késői tavasz-napja is a Költő tiszteletére nyílt ki — kellemesen sikerült s a Költő a fenséges táj szépségén boldogan gyönyörködött. Bizonyára nem is egy, a Gyilkostó és környéke természeti szépségét magasztaló költemény zeng fel lelkében a szerzett impressziók hatásaként.

Köszönjök Biró Ferencnek a szíves készsággal felajánlott autót is, amelyen a társaság disztét. Mécs Lászlót is a tóhoz vitte — köszönetünket fogadják Zárug Lukács és István urak is az autótért.

Pesti levelek.

A Cochet—Kehrling mérkőzés.

Budapest, 1931. ápr. 27.

Csodálatosan szép tavaszi napsütés. A margitszigeti diszpályára, ezrével tódul a közönség, hogy végignézzék a francia-magyar tennismérkőzés döntőjét. Villamosok, autóbuszok, autotaxik ontják a tömeget (a tennisz megszokott disztintívált rajongóit); elegáns, ragyogó magánautókon érkezik a diplomáciai kar s a felső tízezer a virágborult Margitszigetre. Itt van tout Budapest.

A hölgyek — az első igazán szép nap öröme — egyuttal tavaszi divatbemutatót tartanak. Rengeteg kosztüm, a női publikum nagyrésze kék és szürke színben mind ezt viseli.

A mérkőzés három napos, melynek ma van a döntője. Az előző két nap eredménye 2:1 a C. I. de France javára. A hátralévő két mérkőzés a francia Merlin és a magyar Takáts, azután pedig a nap fénypontja a „lyoni orosz” Cochet és a magyar Kehrling összecsapása. Cochet, aki labdaszedőből lett a világranglista első játékosa (mióta Tilden professzionista játékosává vedlett), félelmetes játékerőt képvisel.

Három óra után néhány perccel lépnek a pályára Merlin és Takáts. A fényképezés sorozata után a bíró elfoglalja helyét s kirendeli a tiz vonalbírókat. Megkezdődik a küzdelem. Takáts formában van s a tizenkilenc éves Merlin (Cochet tanítványa) minden idegszálával küzd. Elveszettnek hitt labdákat gyönyörűen ad vissza. Hálójátéka azonban csődöt mond Takáts hosszú, erős ütéseivel szemben. Az első szet 6:3 arányban Takátsé, a másodikban a vézna kis fiú Merlin idegeskedni kezd s a szet 6:0 arányban elveszti. A két szet azonban nem elegendő, mert a mérkőzést Davis Cup rendszer szerint játsszák, melynél 3 nyert szet szükséges a győzelemhez. A harmadik szet azonban Merliné, a lankadó Takáts sokat hibáz. A közönség lélekzetvisszafojtva figyeli a következő szetet s attól tart, hogy a francia kiegyenlít; Takáts azonban összeszedi magát s megnyeri a mérkőzést.

A C. I. de France—MAC ponteredményét tehát 2:2 arányra javította Takáts. Következik a döntő Cochet—Kehrling mérkőzés, mely eldönti, hogy kinek jut a döntő pont.

Káprázatos játék kezdődik. Cochet fürge, mindenütt ott van, csavart labdái ravasz módon ugranak. Kehrling szebben szervál, második szervája is zugva szeli a levegőt. Cochet nehezen fogja. Az első szet egyenlő erőkhöz nehéz küzdelme, melyet a kevesebb szerencsével játszó Kehrling elveszt. A másodikban Kehrling kerül fölénybe s biztosan nyeri a szetet. Szünet után Kehrling szomorúan visszaesik, minden gém után feketét iszik, de ez sem segít. Nem veszi le a válláról több, mint negyven év terhét. Kifárad s Cochet fölényesen nyeri mindkét szetet.

Gyönyörű küzdelem s gyönyörű vereség volt... Kehrling méltó ellenfele volt a nagy Cochetnak, de az idő eljárt, cserebogás, sárga cserebogár...

Lázár Ernő.

A Davis-kupa mérkőzés során az idén Magyarország Olaszországgal került szembe. A meccset Budapesten, a Margitszigeti pályákon bonyolítják le. Lapunk zártakor a meccs állása: Kehrling a világhírű Morpurgot 6:4, 6:3, 6:3 arányban legyőzte s így a küzdelmet egészen nyitotta tette a Davis-kupa idei titkos favorit csapatjával szemben.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Tolvajok! Vámszedők!

Mik derülnek ki a letűnt disz-kormányról?

A pénzügyminiszteriumban folyó vizsgálat alkalmával megállapították, hogy a pár hét előtt megkötött kölcsönokmányok közül nyomtalanul eltűntek a magánvasutak és háboru előtt kötött városi kölcsönkötvények visszavásárlására vonatkozó feljegyzések. Ismeretes, hogy e kérdés körül annak idején csunya botrány tört ki. Azal vádolták a pénzügyminisztert, hogy a régi háboru előtti kötvényeket tíz-huszsoros áron vásárolta vissza azoktól az élelmes ügynököktől, akik e valaha értéktelen kötvényeket olcsó pénzért összeszedték, hogy aztán borsos áron eladják a román államnak. A kormány bukott és a vonatkozó feljegyzések eltűntek.

*

Más ügyben is folyik a vizsgálat s csak az a kérdés, hogy jelenleg lehetséges lesz-e a két év előtti panama részleteit kibogozni.

Arról van szó, hogy két év előtt — a nemzeti parasztpárti kormány uralomra lépése után — a vasut száz mozdonyt vásárolt Németországból. „Ismeretlen” tettesek e vásár után 100 millió lej közvetítési díjat vágtak zsebre. Most megindult a vizsgálat, hogy ki volt az, aki e száz millió lejt zsebre vágta.

*

A fővárosi lapok még maguk sincsenek tisztában azzal, hogy a Ferro-Chimica panama összege 8 vagy pedig 18 milliárd lejre rug-e? A liberális színezetű lapok állandóan 18 milliárd lejes panamát emlegetnek, míg a demokratikus pártállású lapok szerényen csak 8 milliárd lejes visszaéléstől írnak. Tétélezzük fel, hogy az utóbbiaknak van igazuk, és csak 8 milliárd lej értékű löszert panamáztak ki a hadseregétől a Ferro-Chimica panamistái. Ez az összeg még mindig két milliárd lejjel több, mint legutóbbi kölcsönünk végösszege, amelyért hónapokon át kunyorált a román pénzügyminiszter Párisban.

*

A belügyminiszteriumban feljelentés érkezett a fővárosi primária ellen, hogy az elmúlt évben 110 millió és 992 ezer lejt fizetett ki a fővárosi primária pénztára aszfaltozási munkálatokért és ezzel szemben csupán 1 millió 189 ezer lej értékű aszfaltozási munkát adtak ki nyilvános árlejtésen.

*

Remélhetőleg ezek után tisztában vagytok azzal állami tisztviselők és nyugdíjasok, hogy hónapok óta miért nem kaptok fizetést és nyugdíjat s kik miatt jártok rongyosan és éheztek baromi módon?!

A költő és az emberek.

Mécs László — eddig nyomtatásban meg nem jelent gyergyói ismerőseinek küldött — költeménye.

Meghívták. Elment a szeréng családhoz,
amely csodát várt, izgult, remegett,
milyen lesz a paradicsom-madár majd,
ha nézik őt, szürke a verebek.

Először színes szavakat kerestek,
azt hitték, rendes társalgást nem ért,
akár a gyermek, szent, vagy a lidércek.
— Ő egyre szürkült köztük s enni kért.

Verébnek szürkébb szürkességbe bújva
egyszerű volt, mint egy falat cipő,
csak nagy szemében égett egy lidérc-láng,
nyugtalanító, titkokat nyitó.

A két szem úgy állt, mint két mély varázskút,
melyben Boszorkány, ifjú Babona,
átlátszó kék köntösben citerázik,
— de ő csak ember, tiszta gabona.

Beszélt anyjáról méz- és tej-szavakkal:
a szavakon csók-himpör remegett,
beszélt arról, hogy a halálfelelmek
bujkálnak bimbós álom-fák megett.

Nem hányt tüzet és nem szórt szó-rakétát,
az életüket mondta csendesen.
Csalódtak benne. Néha összenéztek
s hogy elment, jót nevettek mindezen.

De elhullatta lelke tarka tollát,
egyik szobában szemük ráakadt:
lakásuk kacsalábon forgó vár lett
s felpattant bennük sok rozsdás lakat.

Felpattant bennük sok tavaszi forrás,
sok emberség, sok rügy, sok-sok titok.
A tarka tollat képrámába tüzték
és néha éjjel is világított.

Ítélet a csikszeredai görögkeleti templom panamája ügyében.

Eszterdőkkel ezelőtt a görögkeletiek Csikszeredában elhatározták, hogy templomot építenek. Nem mintha a vármegye házában nyitott ortodox kápolnában nem férnének el, hanem hogy Csikszeredában, a megye székhelyén legyen ortodox templom is. A templomkérdés valószínű elindítója lancu Bärbat görögkeleti lelkész volt. Az elhatározás után nyomban hozzá is fogtak a templom felépítéséhez. A felépítés tervét, a felépítési munkálatokat azonban váratlan fordulat érte. Lancu Bärbat értelmes ember. Számolt a rossz gazdasági helyzettel és legalább a templom alapjait leépítette. Jó ideje, hogy a leépített alapok mozdulatlanul állanak. A leépítés után hosszú csend következett.

1929. júl. 22-én Constantin Moschinschi mérnök az építendő görögkeleti templom költségvetését a csikszeredai g. ke. egyházközség tanácsa elé terjesztette. Ebben a költségvetésben említett építész mérnök terve szerint fel volt tüntetve, hogy 4,700.000 lejért a kész templom előállítható. Maga az építészeti munka 3,583.400 lejbe kerülne.

Az egyházközség és Moschinschi között ilyen értelemben létre is jött a megállapodás és a munka megkezdődött. Munkavezetőül Sterie Becu mérnök érkezett Csikszeredába, ki minden csak nem csiki munkással megkezdte a templomépítést. A munka figyelemmel tartásával, a pénzek kifizetésével lancu Bärbat, Dumitru Cérbu, Dumitru Manț és Alexandru Dumitrescu voltak megbízva.

Egy szép napon, a „leépítés” után megállt minden. Csupán a „leépített alapok” kezdtek beszélgetni magukról. Bűnügyi feljelentés tétetett az egész építő társaság ellen. A csikszeredai törvényszék szombat, folyó hó 25-én ítéletet is hozott ez ügyben.

A két mérnököt: Constantin Moschinschi és Sterie Becu 6—6 hónapi börtönre ítélte, 2,025.251 lej szabályszerűtlen elszámolása miatt, valamint a nem szerződészerűleg elkészített építési anyagok miatt, említett bizottságot pedig felmentette. Az ügyben felelőse van.

A felsősófalvi tűzkárosultak részére

Erdély minden részében gyűjtési akció indult meg, hogy a könyörülő szeretet kiemelje a rettentő nyomor polypkarmaiból a hajléktalankokat.

Városunknak is illő kivenni a maga — kötelessége szerinti részét, ebben a szeretetmunkában és ezért az egyházak, a helyi Magyar Párt, valamint az egyesületek vezetői gyűlést tartottak ápr. 30-án a sürgős teendőik megbeszélése végett.

A megbeszélés eredményeképpen közöljük, hogy a gyűjtési akciót május 3-án a vezetőségek által megbízottak megkezdik és nagyon kérjük városunk lakosságát, hogy ne zárkozzanak el a kérés elől, hanem mindenki a maga tehetsége szerint: akár pénzbeli, akár természetbeni adományával siessen az elesettek felemelésére.

Bár nehéz, gazdaságilag sulyos időt élünk, hajlékunkba belopódzott a sápadtarcú gondterhes szegénység, nagyon sok helyen kenyérre is alig telik, fogytán a vetőmag s mi mégis kérünk, nekünk még is adnunk kell azoknak a hajléktalan embereknek, akik révedező szemekkel néztek az országutra, tekintenek mifelénk és várják a szivgyümölcsöt: szeretetünk adományát. — Gyűjtési akciónk eredményét közölni fogjuk.

Az elmúlt hét eseményei.

Belföld.

A belpolitikai helyzet még mindig nem jutott nyugvópontra. Igen biztató jel a jövőre, hogy Jorga kormánya drákói szigorral indította meg harcát az ország tolvajai és vámszedői ellen. A prefektusok eskütételén Jorga azt a kijelentést tette, hogy: Csak egy ellenséget ismerek, azt, aki megzavarja a rendet. Mert az a haza ellensége. Jól kell bánni azokkal, akik engedelmeskednek, de jaj a rendezároknak... Figyelmeztetem Önöket, hogy politikával nem szabad foglalkozniok. „Aki politikáz, azt azonnal felfüggesztem.” Szerdán bombaként hatott a hivatalos lap közleménye, amely csütörtökre rendkívüli ülésre hívta össze a képviselőházat és szénatást.

Valcovici professzor, új közlekedésügyi miniszter, a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy közel tíz milliót loptak el a C. F. R. igazgatótanácsának tagjai a nemzeti-parasztpárti rezsim alatt oly módon, hogy olyan összegeket számoltak el napidíjak címén, amelyeknek felvételéhez semmi joguk nem volt. El jogtalan és törvénytelen összegeket az igazgatótanács tag-

jai azokban az években vették fel, amikor 1929-ben a vasut deficitje 900 millió s 1930-ban egy milliárd lej volt. A pénzt felvett urak viszont azt állítják, hogy ők a költségvetésben is szereplő jogos illetményeiket vették fel s hallani sem akarnak arról, hogy a tízmilliót visszafizessék.

A pénzügyminiszteriumban Argetoianu miniszter kezdte meg a nagytakarítást. Kiderült, hogy a nemzeti-parasztpárti rezsim — minden ígéretése ellenére — kormányzási ideje alatt épp úgy eltűrte a visszaélések és panamák sorozatát, mint elődei. Argetoianu miniszternek már az első, felületes vizsgálat alkalmával sikerült hetven millió lejt megmentenie az állampénztár számára. Ez az összeg különböző, illetéktelenül felvett napidíjak és megjelenési költségekből tevődik össze. Megállapítást nyert, hogy az autonóm állami intézmények s a nyugdíjközpont tagjai, csak hogy mennél több napidíjat vehessenek fel, egy délután két, sőt három ülést is tartottak.

A kémkedési ügynek tárgyalását a napokban kezdte meg Bukarestben a II. ik hadtest hadbírósa. Közel negyven vádlottja s számos tanúja van a pornek. A kémkedést múlt év őszén leplezte le a sziguranca s vádlottjai közt sok erdélyi is van.

Az új külügyminiszter, Ghica herceg megérkezett Rómából, ahol eddig Románia nagykövete volt. Titulescu londoni követ néhány napos szinajai üdülés után utazik vissza Londonba.

A kamattörvényt nem lehet végrehajtani Argetoianu pénzügyminiszter kijelentése szerint. A betéteseknek meg kell őrizni legteljesebb bizalmukat azokkal a bankokkal szemben, amelyeknél érdekelve vannak, minthogy a kormány és Nemzeti Bank gondot fordítanak ezekre az intézetekre is.

A idegen munkásokra vonatkozóan Cantuzino egészségügyi miniszter, aki a munkaügyi miniszteriumot is vezeti, úgy intézkedett, hogy a nélkülözhetetlen szakmunkásokon kívül, minden idegen munkásnak távoznia kell az országból, mielőtt tartózkodási engedélye lejárt. A beutazási és tartózkodási engedélyeket jövőben egyedül a munkaügyi miniszterium adhatja ki.

Kétévi fogházra ítélte az aradi törvényszék Heinrich József aradi fiatalembert, aki tavaly ősszel együtt akart öngyilkosságot elkövetni menyasszonyával, Elekes Piroskával. A leány öngyilkos is lett, Heinrich azonban az utolsó pillanatban visszaretent a haláltól.

A kormány gazdasági bizottsága ülést tartott, amelyen a gazdasági élet aktuális kérdéseit vették tárgyalás alá. A bizottság elhatározta, hogy előterjesztést tesz a minisztertanácsnak az összes gabonaneműek kiviteli illetékének teljes eltörlésére, hogy ezzel is elősegítse az exportot.

Elhatározta a bizottság, hogy a fűrészfűrészanyagok és a cement vasuti szállítási tarifáját úgy a belföldi, mint exportrelációban lényegesen lecsökkentse és jelentős fuvardíjmérséklést fog végrehajtani a többi elsőrendű cikkeknél is.

Külföld.

Spanyolország még mindig forrong. A nyugalom a köztársaság kikiáltása után sem következett be. A kommunisták és monarchisták szenvedélyes aknamunkája mellett állandóan veszélyeztetik az ország egységét az elszakadási törekvések. Zamora ideiglenes köztársasági elnök személyesen utazott Barcelonába, a katalán köztársaság fővárosába, hogy az elszakadási törekvéseknek azzal vegye elejét, hogy Katalániának teljes függetlenséget igérjen Spanyolországgal szövetségben. Minden a parasztságon fordul meg, akiknek vezetéséért különösen a kommunisták küzdenek. A nyomorban élő parasztság a most lefolyt közigazgatási választások során a papság és a nagybirtokosok befolyása alatt a monarchiára szavazott.

Egy heidelbergi német orvos felfedezése szerint a tüdőgyulladás veszélytelen akkor, ha egy gyógyulásban lévő betegől vett vérszérumot az új tüdőgyulladásos beteg vérébe oltanak.

Zita exkirálynő nevenapját Bécsben botrányok között ünnepelték meg a legitimisták. Nem több sikerrel járt a magyar legitimisták Székesszékére összehívott gyűlése sem. Mindössze 157 férfi és 91 nő vett részt azon. Ugy látszik, mindinkább belátják osztrák és magyar részen is, hogy a Habsburgoknak végleg letűnt csillaga s trónra erőszakolásuk lehetetlen.

Május elsejének megünneplésére Európa minden nagyobb városának rendőrsége óvintézkedéseket tett. A lengyel fővárosban, Varsóban 2500 rendőrt állítottak szolgálatba s egész sereg gépfegyvert és páncélautót tartanak készenlétben arra az esetre, ha a munkásság az ünnepséget kommunista tüntetésre és rendezvényre használná fel.

Az elnökválasztó nemzetgyűlést Franciaországban május 13-án tartják meg.

A Kemál rezsim végleges megszilárdulását jelenti a most lezajlott általános választásokon a török néppárt óriási győzelme, amennyiben ez a párt 317 mandátumból 287-et nyert el.

Kiélesedett a helyzet Japán és Szovjetország között. A viszony annyira feszült, hogy számolnak a diplomáciai kapcsolatok megszakításának lehetőségével. A szovjet egyébként Taskendben, Szamarkandban s még több helyen municiógyárakat, gázfejlesztő telepet és katonai repülőtereket épített s egész Közép-Ázsiában behozta az általános hadkötelezettsége.

A magyar-cseh kereskedelmi tárgyalások május első hetében újra megkezdődnek s valószínűleg a két ország között fennálló vámháború megszüntetésére vezetnek.

Kölcsöntárgyalásokat folytat Párisban a csehszlovák kormány. Ötven millió dollár felvételéről van szó, amelyet 45 év alatt fizetnek vissza.

Gáz kivégzést vezettek be az eddig használatban volt villamosszék helyett Arizona amerikai államban.

Rendkívüli erejű légi rakétával kísérleteznek a francia titkos katonai laboratóriumban, amely — szakértők számításai szerint — egész város rombadöntésére alkalmas lesz.

HIREK.

Mécs Lászlóhoz.

Titkot regélnék a virágok,
Szövődnek félve vágyott álmok...
Öröm riad majd szóban, tettben.
Pereről órára lelkesebben:
Eljön Mécs László!

Álom, rege valóra válik,
Betelt, amire szívünk vágyik:
Mennyei kobzos ajakáról
Titkos szent ígék nyitja táru:
Itt van Mécs László!

S égi hangjától énekének
Még mámorosan ég a lélek...
De jaj!... bűvös dalát lantjának
Viszi a szellő más határnak:
Elmegy Mécs László!

Csak szép dalt lopni jött szívünkbe,
Magot szórni a szántóföldre...
S már cseng, bong szívünk muzsikája
S pattan a magvak új csiréja:
Itt volt Mécs László!

Csiki fenyvesek koszorúja
A távozót még visszahívja...
Tudja, hogy képét nem felejtí
S ígétét híven betölti:
Eljön Mécs László!

— a.

— Csikvármegye új prefektjévé Dinu Stojan neveztetett ki. Az új prefektus értesülésünk szerint előkelő bojár családból származik s nagyműveltségű ember.

— Házasság. Schwarz Aranka és Katz Sándor ezután hívják meg kedves ismerőseiket május 5-én délután 3 órakor lakásukon tartandó esküvőjükre.

— Ezer székely leány-nap lesz Csiksomlyón 1931 május 31-én. Szűttes ruhában való megjelenés kötelező.

— A budapesti mintavásárra érvényes vásárigazolványok megérkeztek és kaphatók a Sándory-nyomdában.

— Halálozás. Smilovits Icig bélbóri kereskedő és birtokos hosszas szenvedés után 71 éves korában elhunyt Marosvásárhelyen. Öccse volt az elmúlt évben elhalt Smilovits Zélignek. Halálát kiterjedt rokonsága, elsősorban a hozzá legközelebb álló Smilovits, Gerson és Hirsch családok gyászolják. Öszinte részvétellel osztozik családja gyászában számtalan gyergyói ismerőse és tisztelője is.

— Visszahelyezték Valeanút. A gyergyószentmiklósi kórházba az utóbbi két hét alatt újra bizalommal kezdték járni a betegek, mert a kórház eddigi ura, Valeanu Salamon helyett dr. Pop Baldi Aurel alfalvi körorvost találták, aki a felfüggesztett Valeanu helyett delegált főorvosképpen vezette a kórházat. Most ennek, sajnos, vége, Salamon ellen a fegyelmi ügy bár tovább folyik, felfüggesztését egyelőre visszavonták. Jó lesz tehát vigyázni, nehogy valaki tévedésből Baldit keresve, az ő kezébe jusson.

— Annyit mondhatunk, hogy a Jorga-kormány itt csinosan kezdi tisztogató munkáját és népszerűségét már csak az az egy ténye erősen fogja befolyásolni.

— Nagyfentosságu kérdések a Népszövetségi Tanács májusi ülészekán. A Népszövetségi Tanács május hó 18-án kezdődő 63-iki ülészek, amelyen Curtius német külügyminiszter elnököl, rendkívül bő tárgysorozatot tüntet fel. A különböző gazdasági, népjogi és adminisztratív ügyeken kívül egész sereg fontos politikai kérdés szerepel a napirendben. A legnagyobb érdeklődést a leszerelés problémája kelti. Szobakerülnek a kisebbségi problémák is, amelyek között legfontosabb a német-lengyel kisebbségi vita. Az még nem bizonyos, hogy milyen formában kerül szóba a német-osztrák vámegyezmény. Minden jel szerint a májusi ülészek az utóbbi évek egyik legfontosabb politikai értekezlete lesz. A népszövetség ezen ülése reánk nézve különösen azért bir fontossággal, mert az tárgyalásra tüzte a Csiki Magánjavak ügyét is.

— A Budapesten május 1-én lefutott lóversenyek harmadik futamában első lett Mélik Andor nagybirtokos Granada nevű lova.

— Az Orbán Balázs-féle kérdőívre még nem érkezett az alábbi gyergyói községekből válasz: Gyergyóalfalu, Gyergyóújfal, Gyergyóremete, Békás, Borszék. Kérem azokat az urakat, akiket e községekre vonatkozó adatgyűjtésre felkértük, szíveskedjenek a legrövidebb idő alatt értesítést küldeni, hogy egyáltalában vállalják-e, mert így hiányosan az egész gyűjtési munka célját elérni nem tudja. Csikszereda. Vámszer Géza tanár.

— Csomafalva lakossága az elmúlt vasárnap a nyomásos gazdálkodási rendszer megszüntetése mellett foglalt állást. Kimondták a szabad gazdálkodást zárt határral, a legeltetés eltörlésével.

— Mécs László leghatalmasabb verskötetete nemrég jelent meg Kassán a Kazinczy Irodalmi Társaság kiadásában. A költő e legújabb kötetének címe: „A z ember és az árnyéka”. Kérésünkre megígérte Mécs László, hogy kötetéből a még rendelkezésére álló mennyiséghez mérten küldet Gyergyószentmiklósról is. Tekintettel a korlátozott példányszámra, kérjük azokat, akik Mécs László e páratlanul értékes kötetét megszerezni óhajtják, jelentsék be szándékukat szerkesztőnknek. A kötet ára 25 csekkorona, portóval együtt körülbelül 130 lej és átvételkor fizetendő.

— Újból kell bejegyeztetni minden kereskedőnek a cégét. A Monitorul Oficial április hó 10-iki számában egészen meglepetésszerűen jelent meg egy új törvény, amely nem kevesebbet rendel el, mint hogy hat hónap alatt mindenki újból köteles bejegyeztetni cégét és természetes újból le kell fizetni az illetékes taxákat is. Ezután nem a törvényszék kezeli a cég-hivatal, hanem a kereskedelmi és iparkamarában lesznek a cégnyilvántartások. A törvény érthető feltűnést keltett kereskedő körökben, hiszen nem is tudta senki, mikor lett megszavazva, mert sem a lapok nem irtak róla, sem parlamenti vita nem volt fölötte.

— Hirdetmény. A rendőrség főnöke közli: Az uttörvény végrehajtási utasításának 40. cikke értelmében, felhivatnak ezennel az összes kerékpártulajdonosok, hogy legkésőbb folyó év május hó 12-ig kerékpárjuk után esedékes 100 lej illetéket a helyi városi pénztárhoz fizessék be és az erről szóló nyugtával, valamint a kerékpár vételéről szóló igazolvánnyal és egy darab fényképpel a tulajdonosok jelentkezzenek a helyi államrendőrségnél a forgalmi igazolvány (Permis de circulație) kiállítása végett. — Aki ezt elmulasztja, a törvény szerint 200—1000 lejig terjedő pénzbüntetéssel fog sújtatni.

— Két ló a Marosba fult. Horváth József alfalvi gazdálkodó József nevű 18 éves fia hazafelé tartott lovasszekéren Maroson tülről a községbe. A fiu elaludt a szekéren s a lovak a rövidebb utat ismerve, azon tartottak haza. Ez az ut a Maroson át vezet s a lovak beleverték a szekeret a megáradt folyóba. A fiu szerencsésen partot ért, a lovak a vízbe fultak.

* Üzletáthelyezés. A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy hentes és mészárosüzletemet régi helyiségembe a Lengyel-féle házba visszahelyeztem. Továbbra is kérem a nagyérdemű közönség szíves támogatását.

Madaras József
hentes és mészáros,

Nem akarjuk magyar lap létünkre dicsérni Cotta főszolgabíró, mert a mi dicséretünkkel felsőbbsege előtt még ártani találunk. Emberi és becsületbeli kötelességünk kijelenteni azonban a járása alá tartozó magyar és román községek összalakosságának nevében azt, hogy:

Cotta főszolgabíró hivatalos hatalmával a Gyergyóban eltöltött 22 év alatt vissza nem élt soha s hivatali állását tolvajlásra és jogtalan pénzszerzésre soha fel nem használta.

Értesülésünk szerint a gyergyói főszolgabíróság hatáskörébe tartozó nyolc magyar és öt román község lakossága minden lehető el fog követni, hogy Cotta Salamon áthelyezését megakadályozza s öt továbbra is itt tarthassa, mert itteni hivatalos működésével nemcsak elismerést szerzett magának, de a polgárság háláját is kiérdemelte.

Amikor — ismételjük — Romániának minden tisztességesen gondolkozó polgára hátlán tekint az új kormányra purifikációs munkájáért, ugyanakkor tiltakoznunk kell ártatlan emberek áthelyezése ellen, mert régi tisztviselőknek ide-oda való dobálása a kormányon ülők nehéz helyzetét teszi még nehezebbé.

(is.)

Az elmúlt hét eseményei.

Belföld.

Ileana hercegnőt, királyunk legfiatalabb hűgát eljegyezte Habsburg Antal főherceg. Antal főherceg unokatestvére volt a tragikus végű IV. Károly osztrák császár és magyar királynak.

A nyugdíjközpont élére a lemondott Boila Romulus helyébe Alevra tábornokot nevezte ki a kormány. Alevra tábornok már a harmadik magasrangú katoná, akit a kormány teljesen polgári jellegű közintézmény élére állított.

Jorga miniszterelnök nyilatkozatot adott a *Matin* című francia világpolgár tudósítójának, amelyben többek között ezeket mondotta:

— Amikor kormányom átvette a hatalmat, nem egyszerű kormányváltás történt, hanem komoly és gyökeres rezsimváltás. Az én kormányom programja az, hogy kimélet nélkül végezzen a pártok és a politikai klubok uralmával és hatalmi törekvéseivel. Az ország közéletét megtisztítjuk gyökeresen. Elsősorban a visszaéléseket fogjuk a legkönnyörtelenebbül megtorolni.

Romániát tudniillik nem lehet addig ki-vezetni a gazdasági válságból, amíg minden sikkasztót és panamistát nem dugtunk börtönbe.

Kíváncsian várjuk a nyilatkozatban foglaltak gyakorlati megvalósítását.

Az üstökös.

Rossz idöket élünk,
Rossz csillagok járnak:

Urunknak 1763-ik esztendeje szomorú elő-jelekkel köszöntött be. Január 6-án rémes tü-nemények látszóttak az égen.

— Istenem! Uram! Irgalmaz, kegyelmezz szegény bűnös lelkünknek! Szomszédasszony! Nézzen Madéfalva felé az Égre! Nézzé! Az Is-ten szerelmére! Tűzgolyó van az égen. Nézzé! Nézzé! Egy lovas ül a tűzgolyón, tüzes kardot forgat a kezében! A tűzgolyó erre húzódik Csik-szereda felé!

— Jaj! Jaj! Édes Sallóné szomszédasszony! Az irgalmas Isten szerelmére! Én nem csak azt látom, hanem látom, hogy egy nagy tüzes kereket hat tüzes kecske húz és a kereket egy fejnélküli ember követi.

Vargháné: Szomszédasszony! Rémes az égi látomás. Én is kezdem látni a tüzes kereket és a rémes fejnélküli embert. Istenem! Jó Istenem! Felcsik felől miféle veszedelem következhet reánk?

Sallóné: Nem volt elég gyermekkoromban a kurucüldözés és a német katonaság örökös garázdálkodása, meg az utolsó török és tatár betörés, hanem most miféle veszedelmet hoz reánk a Mindenható Uristen!

Vargháné: Ezek a borzalmas égi jelek mit jelenthetnek? Mit hoz ez az esztendő szegény országunkra? Szegény székely hazánkra?

Sallóné: Azt mondják, hogy tegnap Rákoston egy nyolc napos gyermek megszólt és azt mondta, hogy: „Egy év múlva Madéfalván olyan vérfürdő lesz, amilyent nem látott a világ!”

Vargháné: Szent Isten! Mégis csak valami, de nagy veszedelem következik reánk!

* *

Bukow Erdélynek katonai és polgári kormányzója. Szegény Gubernium! Hatáskörödből

Uj rádióleadó állomást építtetnek Kolozsváron, hogy a budapesti Studió előadásaival fel-vegyék a versenyt és Jassiban is azért, hogy ez viszont az orosz rádióval konkurálhasson.

Tíz méter mélységbe zuhant Oklánd község határában egy autóbusz s tizenkét utasa közül csaknem valamennyi súlyosan megsebesült. A sofőrt, aki állandóan hátra beszélgetett s szabálytalanul hajtott, letartóztatták.

Jorga kormánya és a Duca vezetése alatt álló liberális párt között hosszas tárgyalás után létrejött a választási egyezmény. Minthogy azonban — Jorga szerint — nincsen elegendő idő a választás előkészítésére, valószínűleg június 10-re halasztják el a június elsejére már kiírt választásokat.

Megdöbbenő felszólalások a bukaresti fővárosi tanács most megtartott ülésén. Lascar Catargiu, az egyik felszólaló elmondotta, hogy a főváros három év előtt 50 millió lej költség-gel közszégi teijuzemet állított fel. Oriási szükség volt erre, hiszen a főváros környéki termelők hamisított tejet hoztak forgalomba és számtalan esetben valósággal megmérgezték a fővárosi lakosságot. A főváros tanácsa most Bécsből lehozott egy szakértőt, aki héthetes munka után megállapította, hogy az ötven millió lej költség-gel felállított teijuzem teljesen használhatatlan, minden szakértelem nélkül rendelték a készülékeket, hibásan épült fel az egész üzem, úgyhogy az építési, átszervezési költség sokkal többet tenne ki, mint amennyibe az egész üzem került.

Dobrescu főpolgármester volt a következő felszólaló, aki kerteles nélkül kijelentette, hogy Lascar Catargiu tanácsosnak teljesen igaza van és a teijuzem teljes likvidálására csak egyetlen módot tud fel kell gyújtani az egészet.

Meghalt Ferencz Mihály Zsigmond dr. marosvásárhelyi ügyvéd, a város társadalmának egyik nagy értékű tagja és kimagasló egyénisége.

Külföld.

Lefejezték Regensburgban Teszner könyv-kereskedőt, akit gyilkossággal párosult biztosítási csalásért halálra ítélték.

Gömbös magyar hadügyminiszter a szovjet-vezetékkel kapcsolatban azt a kijelentést tette, hogy amíg Lengyelország és Románia hadserege nagyobb a szovjetekénél, addig a veszedelem nem aktuális.

Alfonz, volt spanyol király a csehszlovákiai Lubló városban telepszik le családjával együtt.

Troczkij, a száműzetésben élő orosz népbiztos viszont Spanyolországban telepszik meg, miután a spanyol köztársasági kormány erre engedélyt adott.

A török köztársaság elnökévé újra Musztafa Kemál pasát választotta meg az ujonnan választott török nemzetgyűlés.

A román-magyar kereskedelmi kamara megalakulása legközelebb ünnepies keretek között történik meg.

A cseh-magyar kereskedelmi tárgyalások a csehek taktikázó magatartásán újból meghiúsultak.

Óriási tüntetéseket tartanak május tizenhetedikén — a Népszövetség új ülésszaka megnyitása napján — Budapesten a békeszerződések ellen. A tüntetésen résztvesznek az olasz, a német, osztrák, bulgár és az albán csoportok is. Ugyanekkor a német, osztrák, olasz, bulgár és albán városokban is tüntető felvonulások lesznek.

A „Manchester Guardian” című angol világlap hosszasan foglalkozik a kisantanttal. Megállapítja a lap, hogy a negatív célokat, mint amilyen a békeszerződések mindenáron való fenntartása, háttérbe szorította a gazdasági problémák tömege.

„Magyarország ma legalább is oly közel áll Romániához, — írja a „Manchester Guardian” — mintahogy Csehszlovákiának több közös érdeke van Ausztriával, mint például Jugoszláviával. A gazdasági válság ma komolyabban fenyegeti az új államok életét, mint ahogy a magyar irredentizmus bármikor fenyegette.”

Majd így folytatja az angol világlap:

„Ha ezuttal még sikerült is Benesnek, kétségbeesett erőfeszítéssel, elfogadtatnia saját javaslatait, mindez mégis a kisantant nehézségeit mutatja. Ezért érthető mértékben aggasztják Franciaországot a román diktatórikus törekvések.

A „Pravo Lidu”, a cseh szociáldemokraták hivatalos lapja, a polgári és nacionalista lapok támadó magatartásával szemben Pohl szenátor ismeretes beszéde kapcsán felveti a kérdést, hogy voltaképpen mióta érinthetetlenek a békeszerződések. Kramarz — írja a szociáldemokraták lapja — csak most ujabbant tartja megengedhetetlennek a békeszerződések kritikáját, annakelőtte ő is rosszaknak tartotta a békeszerződések és a párisi tárgyaláson háborus szerződést akart Oroszország ellen Trianon helyett. Azok, akik most támadják Pohl-t, ugyanazok a jóvátételi tárgyalásokon a békeszerződések támogatják, amelyeknek alapján Csehszlovákiának felszabadítási díjat kellett fizetni a nagyhatalmaknak.

A budapesti mintavásárra elutazni akaró jugoszláv és cseh alattvaló kisebbségeknek — magyaroknak, németeknek, tótoknak és horvátoknak — a hatóságok a erőszakos eszközökkel a kiutazást megakadályozták. Amennyiben magatartásukat még nem változtatják, magyar részről a cseh és jugoszláv fürdőket bojkottálni fogják.

Halálra verte barátja három éves gyermekét Lévai Rozália, akit évekig tartó szerelem után Pap István szegedi magántisztviselő lakásából kiutasított.

de ki vagy forgatva! Nem igen kérdeznék, hogy jogos-e, vagy jogtalan, ez vagy az a rendelkezés a népre?

„Életét és vérét” adá a nép, hogy ural-kodónője ingadozó trónját mentse meg és mindezekért mi a hála? Hogy biztosabb legyen az uralkodó a trónján, a keleti határ biztosításra vár!

A székelységet egyenruhába kell bujdatni, fegyvert kell kezeibe adni, hogy védje a keleti határt. Eddig is védte, de az ily védelem nem ért semmit, mert saját parancsnokai alatt védte és a pártoskodás miatt a határvédelmet mindig veszedelem érte!

Idegen parancsnokok alatt az összbirodalomnak nagy hasznára válnak. Hátha a vezetőnyelvet parancsnokaiktól megtanulják, milyen hasznára lesznek az uralkodóház urnak?

*

Bukownak, az erdélyi nagyfejedelemiség kormányzójának a rendeletet ki kell adni a székely határőrség felállítására tárgyában. Szép szóval, ígérekkel, sokra lehet menni. A székelység valami létező jogára fog hivatkozni, de az összbirodalom érdeke mindig előbbre való, mint a székelység elavult joga előtérbehozatala.

*

Bukow: A felséges fejedelemasszony bizalmas parancsát vettem a székely határőrség felállítására tárgyában. Tapintatos eljárást követel az ügy és nemigen bízhatom az ügyet másra.

Karatto ezredes: Igaza van, kegyelmes uram. Ha más teljesíti ezen feladatot, minden előforduló nehezebb esetben, utasításért kegyelmes uramhoz fordul.

Bukow: A látszat kedvéért, hogy ne mond, ják azt, hogy önfejlőleg teszem ezt, vagy azt egy katonai komissziót kell összeállítani, hogy legyen kire az esetleges ódiomot hárítani. A komisszió tagjai lehetőleg magyarok legyenek, mert a látszatra is kell valamit adni!

Karatto: Az én ezredem tisztikarából a komisszió tagjaiul ajánlom: Lázár Miklós és Beth-

len Mihály urakat. A fegyverfeladására, ha kegyelmes uram jónak látja, az én ezredem teljesen megfelel!

*

Urunknak 1763-ik esztendeje Mindenszentek hava 26-ik napjára katonai komisszió Gyergyóba ér. A férfinépség az erdőbe menekült. Halálbüntetés alatt visszarendelék és hónap alatt Gyergyóban felerőszakolták a fegyvert.

Karácsony hava 26-ik napján Felcsik faluban is felerőszakolták a fegyvert és Taplocán tanyát ütnek. Összabadságának védelmezésére kel a székelység és Urunknak 1764-ik esztendeje Boldogasszony (január) hava 2—3-ik napjain a Szalonka-völgyében 700 székely gyűl össze fegyver nélkül tanácskozni és egy kérvényt aláírni.

A Szalonka völgyében a nép időközben 5000-re szaporodott. Rákosra és Madéfalvára vonult. A nép szónokai Boldogasszony (január) hava 6-án ezrek által aláírt kérvényt nyújtottak át Bukownak.

*

„Cras 8-va hora accipietis resolutionem.”

Bukow sajátkezüleg írja a kérvényre: „Holnap 8 órakor megkapjátok a feleletet.” Másnap nézői módon lett elintézve a kérés. A Madéfalván várakozók ágyukkal és fegyverekkel lettek hajnalban 4 órakor megtámadva. A gyilkolás, rablás egész 9 óráig, tehát egy órával tovább tartott, amint Bukow a kérvényre írja!

A nyolcnapos gyermek jóslata teljesedett: „Egy év múlva Madéfalván olyan vérfürdő lett, amilyent nem látott a világ!”

*

Sallóné: Irgalmas! Kegyelmes! Istenem! Vért és iszonyatot jósolt tegnap egy éve az a csillag!

Vargháné: A tüzeskerék és utánna a levágott fejű ember, mily borzalmasan jelezte a madéfalvi véres veszedelmet!

Ferenczy Dénes.

Nemzeti vagyon háboru előtt és után.

Legújabb összeállított statisztikából vesszük a következő adatokat:

Háboru előtt az Egyesült Államok nemzeti vagyona 860 milliárd aranyárka volt. Utánna jött Németország 375, Anglia 325, Franciaország 275, Oroszország 250, Ausztria-Magyarország 170, Olaszország 100, Japán 65, Belgium 55, Kanada 55, Ausztrália 35 milliárd aranyárka nemzeti vagyonnal.

Nézzük a zsebeket a háboru után: első ismét az Egyesült Államoké 1850 milliárd aranyárka nemzeti vagyonnal 1928-ban. Csekély egybilliócska aranyárkát nyert a háboruval. Második Anglia 450, harmadik Franciaország 300, Németország 250, Japán 180, Szovjet-Oroszország 125, Olaszország 125, Kanada 110, Ausztrália 60 milliárd aranyárka nemzeti vagyonnal. Csehszlovákia nemzeti vagyona 50, Ausztriáé 20, Magyarorszáé 18 milliárd aranyárka.

HIREK.

Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!
Mecs László költeménye.

Május. Rózsálló reggel. Remény, ígérlet, harmat.
A szélbe fűtörőszem a hajnalos vigalmat.
Kószálni jött ma kedvem: apostolok lovára
kapok s vaktában érek egy messzi kis tanyára.

A kakas még az ölben pitymallatot rikongat,
az égbe fűrt pacsirta fittyet hány éji gondnak,
dalától messze rebben bimbóról bánat, szender.
A ház előtti kertben a kis padkán egy ember.

Apokaliptikus, vad formája és nézése:
a félszemére vak és helyén gödör van vésve,
haja nyíratlan, félősz, bozontos, mint szakáll,
bakancsa és kabátja dróttal van összezárva.

A reggelt ráköszöntöm, mert testvér-mód kíváncsi
vagyok sorsára s kérdelem: Mi jót csinálhat bácsi?
Zord, bömbölő beszéde minden zugot betölt:
„Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!”

Nagy kert. S amerre nézek, száz rózsát rózsát hátán,
ráfutva fára, falra, ribizkén ül, salátán,
vad összevisszaságban, befona minden ösvény
s bimbó bomol belőlük özönnel, egy se fősvény.

Köztük ül, szemezget e félszent, félig örült
s beszélni kezd, lemeteszve egy vadhajást a törül:
... Az Élet mosolyogva száguldott hajnal-hintón,
harmatja, csókja égett minden új ember-bimbón:

s diplomaták, bitangok öt évig kaszabolták
ágyékok szép vetését... a földet letarolták...
fiam, szemem kilőtték... s mit elrontottak ők:
vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!

Most konferenciáznak a nagy szélhámosok,
hogy csirában megöljék, mi újra él, mozog...
S mig lakomákon dőzsöl, ki milliókat olt:
vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!”

Testvéri szánalomból a szívem rádorombol:
Bátyám, én lelket oltok az evangéliumból,
midőn kobzom jóságos zenéjű verset költ:
vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!

— A Magyar Párt csikmegyei intézőbizottsága szombaton délután tartotta megbeszélését Csikszeredán a választások előkészítésével és a jelölésekkel kapcsolatban. — Lapzártakor az értekezlet még tart.

— Beiktatták Csikvármegye új főispánját. F. évi április 30-án átvette hivatalát Dinu Stolejan, Csikvármegye új főispánja. Az új főispán sőgora az elhunyt Bratianu Vintilának és veje Grigore Filipescunak. Első benyomásra egy mindenképpen európai műveltségű, előkelő modoru, intelligens embernek látszik az új prefektus, aki súlyos összeköttetései is hasznára lehet ennek a nehéz körülmények közé jutott vármegyének. Amint maga is hangoztatja, nem pártember, nem tagja egyetlen politikai pártnak sem s kizárólag a közérdekek szolgájának tekintti magát. Ebben a minőségben Csikvármegye minden polgárának és panaszosának rendelkezésére áll. Fogad bárkit minden előzetes bejelentés nélkül. A magunk részéről tisztelettel köszöntjük a vármegye új prefektusát. Ha még nem ismeri a székelő népet, rövidesen megismeri, hogy törvénytisztelő, munkás, szorgalmas ez a nép, mely hibáján kívül szörnyű nyomorúságba jutott. A munkanélküliség, a ke-

gyetlen adóztatás olyan helyzetbe sodorta, amelybe okvetlen bele fog pusztulni, ha jóindulattal és egészséges kormányzási politikával segítséget nem kap. Mi abban a reményben üdvözljük az új prefektust, hogy mint bajaink éber, tárgyilagos felfogója, panaszainknak jóakaratu továbbítója, vármegyénk katasztrófális nyomorúságba jutott népének segítségére lehet.

— Megmarad a régi időszámítás. Hetekkel ezelőtt elterveztetett, hogy május 15-től az órákat egy órával hátravisszük, azaz Románia is áttér a közép-európai időszámításra. A közgazdasági tanács most meglepetésszerűen eljuttatta a közép-európai időszámításra való tervét.

— Új bélyegadó lép életbe május hó 15-én. A hivatalos lap április hó 8-iki számában egy, a parlament által megszavazott új törvényt publikál. Eszerint május 15-től kezdve a román nemzeti léghajózás céljára új bélyegeket bocsátanak ki, melyeket postai küldeményekre, vasúti és autóbusszjegyekre, periratokra és okmányokra egyaránt kirónak. A levelezőlapokra új 50 banis bélyeg kell ragasztani. Képeslapokra, hatóságokhoz beadandó kérvényekre 1 lej új bélyeg kell. A periratokra és minden bírósági okmányra két lej. Az új bélyegek alól csak a részvénytársasági részvények, kötvények, csekkek, a színház- és mozijegyek mentesek. A törvény rendkívül súlyos terheket ró a közönség nyakára és mozgalom indult meg a hatálytalanság érdekében. Meddig bírjuk?

— Az adóhivatalnál újabban az ebédidő leszámításával este fél nyolcig tart a megfeszített munka. Ugy lehet a hónapok óta nem fizetett tisztviselők és nyugdíjasok illetményeit számfejtik. Célszerűbbnek vélnék pénznyomtatógép beállítását akár éjszakai üzemre is. Szívesen felváltanók mi is ilyen irányú nemes munkálkodásukban a fáradt tisztviselőket.

— Nyolc milliárdot loptak az államtól. A hadügyminisztérium befejezte Románia legnagyobb panamáijában a vizsgálatot, amely nem kevesebb, mint nyolc milliárd lejjel károsította meg az államot. Azt a panamát a régi hadiszerek értékesítésére alakult vállalat bonyolította, amely rengeteg használható hadiszert vett meg használhatatlan gyanánt s azt ismét eladta az államnak. Megállapították, hogy a 8 milliárdos panama főbűnösei Lucescu tábornok és Presbiterianu ezredes, valamint Radulescu és Soarec vegyészek. — Hát ezt nem lehet kibírni. Éppen ideje, hogy karóba huzzanak egy pár ilyen milliárdos tolvaj gazembert, akiknek van lelkük, hogy az adófizető polgárok által keservesen kiizzadott pénzeket minden vonalon ilyen irgalmatlanul összelopják.

— Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület a méhészeti szakismeretek fejlesztése céljából 1931. évi május hó 28-tól június hó 6-ig méhészeti tanfolyamot rendez a méhészet iránt érdeklődők részére. A tanfolyamon férfiak és nők, fiúk és lányok egyaránt résztvehetnek. Jelentkezéseket május hó 27-ig naponta 9—12-ig elfogad az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatala Cluj-Kolozsvár, Strada Andrei Mureșan (Attila-utca) 10. A tanfolyam hallgatói jelentkezéskor 100 lei beíratási díjat fizetnek, egyébként a tanfolyam ingyenes. A tanfolyam előadói: dr. Páter Béla, Stief Ottó, Kremnitzki Aladárné és Török Bálint. A tanfolyam csak az esetben fog megtartatni, ha legalább 20 hallgató jelentkezik.

* Orvosi hír. Dr. Rosenfeld Endre és Dr. Harnik Jolán orvosi és fogorvosi rendelőjüket a Gyergyói Első Takarékpénztár épületébe — a Brósz Gyógyszertár fölötti emeletre — helyezték át.

— Lopások. Kölönte József tanítótól öt tyukot és egy kakast ismeretlen tettes elloptott. Wallner Ferenc CFR mechanikustól négy frissen ültetett gyümölcsfát emelt el ismeretlen bicsérdista.

Özv. Puskás Adolfnáól kiskoru szolgálja bocskort s más apróságokat lopott el.

* Különálló lakást keresek július elsejére 2, esetleg 3 szoba, konyha, kamra és mellékhelyiségekből állót, lehetőleg kerttel. Szíves megkereséseket a Sándory-nyomdába kérek.

— Kegyes adományok a helybeli római kath. árvaház részére: Özv. Jánossy Jánosné és Jánossy Testvérek Tekerőpatakról 300 lej, Berkovits Lázár óras többszöri órajavítás, Novák Béla többszöri javítás, Gircsis János többszöri javítás, László Béla 3 kgr. hus, Miklóssy Béla tej, Leopoldné által vezetett „Rózsafüzér Társulat” 50 drb. tojás, Mária Kongregáció 72 pár harisnya, tej, tojás, liszt, málk, cukor, Jánossy Imréné 20 drb. tojás, Molnár Lajos 400 lej, Jánossy Testvérek Ujfaluból 15 véka gabona, Cifra Mihályné 2 véka zab, kalács kenyér, Kricsa Andorné kalács, id. Melik Istvánné 1000 lej, 60 kgr. liszt, 5 kgr. lencse, hus. II. alsó fél tizes esztana társaság 7 és fél kgr. juhsajt. Sándor Elek és Blénesi István, Benedek Mihály kerégyártó 1 élő bárány. IV. tizes esztana társaság György János, Burján Péter 6, 1/2 kgr. juhsajt, Sándor Balázsné 5 nagy kenyér. Madaras József, Márton György, Pál Sándor nyolcadik éve minden vasárnap, kedden és szombaton 42 gyermek részére hus. N. N. és N. N. minden szombaton 2—2 kgr. hus. Beszterce Naszodi cég 12 szál 3 m.-es deszka, Rubin, Gottlieb és Darvas cég 1—1 székér tüzléc. Isten fizesse nemeslelkűségüket.

Az előjáróság.

— Kétszeres gyilkosság Tekerőpatakon. Az elmúlt szombaton Barcsa Máté tekerőpataki házaló-árus cigány berugott állapotban feküdt otthon, amikor felesége Csikszeredából hazaérkezett. Az asszony örvendezve mutatta meg férjének a Szeredában vásárolt kendőt, mire az szemrehányást tett az asszonynak, hogy ilyen pénztelen időszakban miért vásárolt kendőt. Szószót követett s a zajra beszaladt a házba Barcsa sógornője is. Az italtól esztét veszített Barcsa kést rántott s oly szerencsétlenül szurta meg feleségét és sógornőjét, hogy sebesülésükbe mindketten belehaltak. A gyilkost letartóztatták.

KÖZGAZDASÁG.

A Gyergyói Első Takarékpénztár r. t.

betétesei, felismerve egyrészt saját, másrészt az egész vidék érdekeit, maguk indítottak egy oly irányú mozgalmat, mely nemcsak arra alkalmas, hogy az 50 éve működő bankot a mai nehéz időkhöz átsegítse, hanem még az új kamattörvénnyel szemben is megálló bankká fejlessze.

A Gyergyói Első Takarékpénztárnál a betétesek azzal, hogy betétjeiknek 20%-át elsőbbségi részvényekbe fektetik, 80%-ára pedig haladékat adnak, olyan alapot teremtenek a banknak, hogy a gazdasági krízis legsúlyosabb csapásaival szemben is szilárdan megállhat. Abból a célból pedig, hogy a mai súlyos időkben a bank az esetleges értékesítéseknek is fedezni tudja, sőt tartalékokat gyűjthessen, a betétesek kamatengedményt tettek és a részvényesek három évi időre minden osztalékról lemondtak.

Az új elsőbbségi részvényjegyzések által az intézet igazgatóságában a betétesek olyan számban lesznek képviselve, hogy a vezetésben befolyásuk teljes mértékben érvényesülhet.

Hir szerint a Gyergyói Első Takarékpénztár betétesei legnagyobb részben már hozzájárultak a fent vázolt akcióhoz és minden valószínűség szerint a hét végéig az összes aláírások befejeződnek.

Nem hisszük, hogy a betétesek közül volna egy is, aki kivonja magát ezen akcióból, mert az, aki nem fogadja el a betétesek fenti tervezetét, kell, hogy a felelősséget vállalja a betétesekkel szemben, akik a pénzüket fogják elveszíteni éppugy, mint az adóssokkal szemben, akiknek mindenét elárverezni fogják és az egész gyergyói magyarsággal szemben, melynek amugy is megrendült hitelét ez végkép tönkretenné.

Nó. 1611/1931.

Hirdetmény.

1931 június 5-én d. e. 10 órakor nyilvános árlejtés tartatik a Városházán zárt írásbeli ajánlatokkal a város különböző utcáira szükséges 250 köbméter zuzott kavics szállítására. Szállítási határidő 2 hónap a szerződés aláírásától számítva. Bántpénz 6%, feltételek a mérnöki hivatalban megtekinthetők.

Elnök: Dr. Dobreanu. Főmérn.: László.

Az Uránia mozgó hirei.

Máj. 9-én, 10-én és 11-én, szombaton, vasárnap és hétfőn a világ filmtermelésének superprodukcioja, minden idők egyik legnagyobb filmalkotása: a

Nyugati front 1918. (Westfront 1918.)

kerül vetítésre.

A világháború borzalmas jelenetei elevenednek meg a vásznon, az ütközetek egyes fázisai, kiragadott képek a mészárlás borzalmából, a valóság, a hűség olyan tökélyével, amely az átélés százszázalékos illúzióját adja. A világ fennállása óta az emberiséget sújtott legnagyobb csapásnak filmrevitele messze ködlő, de mindig erősebb konturokban kihangsúlyozódó célt, a békét szolgálja. A háború iszonyatait, testet-leket ölő, családi szentélyt, becsületet, emberiséget, a humanizmus nehezen felépített pilléreit összeromboló kataklizmát ezen az elénkvetített képsorozatokon keresztül ismerjük fel való igazában s érezzük át annak a mindennek fölött való kötelességünknek preminens fontosságát, mely ezek láttára csak így hangozhat: „**le a háborúval!**”

Az előrelátható nagy érdeklődésre való tekintettel, fölkérjük t. közönségünket, hogy amennyiben lehetséges, a hétfő esti előadást látogassa.

F. hó 13-án és 14-én, szerdán és csütörtökön, a hősök ünnepén **nines előadás.**

F. hó 16-án és 17-én, szombaton és vasárnap:

Az éjjeli angyal.

1916-ban Amerika is belép a háborúba s az amerikai fiatalság Franciaország hadszíntereire özönlök. Egy fiatal katona: Garry Cooper és egy szépséges revüőr: Nancy Carroll finom aranyos szerelmi idillje adja a témát a sötét tónusu háttérhez.

A film zenéje a siker kivívásának egyik hatékony eszköze volt s a világ filmpalotáinak elismerésében bizonyára a mi közönségünk is osztozni fog.

Jön:

Trojka,

a csodászenéjű, gigantikus orosz film Olga Tsehowával.

NYILTTÉR.)*

Nagyságos

Dr. Benke Antal ügyvéd urnak

Helyben.

Az 1930. október hó 28-án lefolyt városi tanácsválasztások előtti napon egy falragasz jelent meg, amelynek kitételei sértőek voltak Önre nézve. A falragasz megszövegezésére és kinyomtatására az impulzust az a cikk szolgáltatta, amely az én alulírott dr. Makkai Domokos személyével foglalkozva a Székely Szó választás előtti számában jelent meg, s melynek megszerkesztésében és ingyenes osztogatásában — akkori értesüléseink szerint — Önnek is része volt.

Minthogy meggyőződést szereztünk időközben arról, hogy tévesen informáltak és így alaptalanul támadtuk személyében Önt:

Ezennel a nyilvánosság előtt férfiasan bocsánatot kérünk a falragaszban foglalt sértő kifejezésekért és felhatalmazzuk arra, hogy e bocsánatkérő nyilatkozatunkat a helyi lapok bármelyikében közzétehesse.

Gheorgheni, 1931. május hó 4-én.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Makkay Domokos
Ioan Păcurariu.

*) E rovat alatt közlöttékért a felelősség a bekiildőt terheli. Szerk.

Gyergyói sport.

M. T. I. ifj.: „Kolping” ifj. 2:2. (2:1).
Bíró: Stefáni.

A nyilvánosság előtt első ízben szereplő ifjusági csapatok játékában nagyot csalódott a szépszámmal megjelent közönség.

Nívótlan csapkodó játékot játszottak.

Az anyaegyesületek vezetői helytelenül tették, amidőn nyilvánosság elé állították a futball játék szabályait legkevésbé sem ismerő ifju-

sági játékosokat. Városunkban egy pár év óta amugy is mostoha gyermekként kezelt futball sportnak egy cseppet sem válik hasznára az ilyen mérkőzések megrendezése. A futball-sport szabályait ismerni első főfeltétel. Enélkül nem lehet játékost nevelni. Itt pedig ez teljesen ismeretlen fogalom. Az egy kapura való eszeveszett rugdalózások helyett komoly tréning, a szabályokra való alapos kioktatás és csak ezután a nyilvánosság előtt való szereplés. — Stefáni bíró a mérkőzést nagy hozzáértéssel vezette le.

Vasgerendákat Betonvasakat Falkötővasakat Szigetelő lemezeket Stukaturládákat Drótkerítésfonato- kat és mindennemű épületvasalásokat

szállítanak

a legolcsóbb napi
árban

Dóczy A. és J.

vasnagykereskedők

3-1

Csikszeredán.

Vágott és cserepes virágok, vetőmagvak
legolcsóbb bevásárlási helye

Floraria NARCIS virágüzlet

Gheorgheni—Gyergyószentmiklóson
Főter 10. (Kahan-nyomda mellett.)

Ugyanitt készülnek a legválasztékosabb
izléssel alkalmi csokrok, diszkosarak, kos-
zoruk; asztal, terem és templomdiszítések
s minden, a kertészet és virágkötészet kö-
rébe tartozó munkák. 11

Vidékre is gyorsan és a legpontosabban
kiszolgálva, szíves pártfogást kérünk.

Primăria Comunei Lăzarea Jud. Ciuc.

No. 601/1931.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință generală,
că în ziua de 20 Maiu 1931. ora 3 p. m.
în localul primăriei Lăzarea, se vor
vinde prin licitație publică, în conformitate
cu art. 88—110 din legea asupra

contabilității publice și cu art. 31—53
din Regulamentul de funcționare al
O. C. L. prin oferte închise-sigilate și
prin strigări 150 buc. lemne de brad
molid din pădurea comunală intitulată
„Oprită de sus” situate în hotarul l.
al comunei Lăzarea. Cantitatea mate-
rialului de vândut este 426 m³.

Prețul de strigare este Lei 80 per
m. c.

Garanție 10%.

Supra oferte nu se primesc.

Condițiunile spreiale ale licitației
se pot vedea la această Primărie.

Lăzarea, la 8 Maiu 1931.

Notar:

E. Zakariás.

Primar:

Oláh.

Primaria comunei Joseni Jud. Ciuc.

No.: 820/1931. adm.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință generală
că în ziua de 25 Mai 1931 ora 3 p. m.
în localul Primăriei Joseni se va ține
licitație publică pentru darea în antre-
prize a lucrărilor de edificarea unui
abator public în comuna Joseni.

Valoarea acestei lucrări după de-
viz este de Lei 420.000.

Termenul de executare este de 5
luni dela semnarea contractului.

Licitatiia se va ține cu oferte scrise
și sigilate în conformitate cu legea con-
tabilității publice și regulamentul Ofi-
ciului Central de licitații.

Ofertele vor fi însoțite de o garan-
ție provizorie de 6% din suma oferită.

Devizul, caetul de sarcini și condi-
țiunile detaliate se pot vedea la Pri-
maria comunei.

Joseni, la 1 Mai 1931.

Minier,

preș. com. int.

Weinberger,

notar.

A legjobb
magyar és német könyveket
olvashatja, ha beiratkozik

Vajda Bözsi

kölcsönkönyvtárába

(Str. Reg. Ferdinand 14.) Telefon: 11.

Állandóan új könyvek.
Kedvező feltételek.

Nyitva:

mindennap d. e. 11-től d. u. 5-ig. 17

Kérjük állandó olvasóinkat, hogy la-
punk jelen számát — annak mindenkit
érdeklő tartalmáért — adják át elolva-
sásra ismerőseiknek.

Értesítés!

A nagyérdemű közönség szíves
tudomására hozom, hogy a

„Laurentzi bodegát”

május 1-én megnyitottam.

Mindennap a legfrissebb **hideg felvágottakat**, különböző **sajtokat**, minden-
fajta dobozos halakat és konzerveket fogok a legmérsékeltőbb árban forgalomba hozni.
A legnagyobb körültekintéssel fogom magam berendezni minden kül- és belföldi leg-
különbözőbb csemegékkel a legolcsóbb árak mellett.

Bodegámban mindennap **frissen csapolt** kiváló **jóminőségű poharas sör**,
finom, különböző **fajborok** és igen **ízletes zónák** kaphatók.

Nagy súlyt fektetek arra, hogy literszámba bort a bodegámból házhoz vive a legolcsóbb
árban kiadhassak.

Azon reményben, hogy figyelmes kiszolgálással és mérsékelt árakkal a közönség igényeit
minden tekintetben ki fogom elégíteni, kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását,
miért is már előre hálás köszönettel vagyok

tisztelettel:

Laurentzi Rudolfné.